

OPINIE SEPARATĂ

expusă în temeiul art.27 alin.(5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.67 din Codul jurisdicției constituționale

1. La 12 ianuarie 2012 Curtea Constituțională a emis Hotărârea privind controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr.266 din 23 decembrie 2011 „Cu privire la rezultatele alegerilor ordinare pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova”.

Nefiind de acord cu concluziile la care a ajuns Curtea Constituțională în hotărârea sa, îmi expun opinia separată.

2. Consider că Hotărârea Parlamentului nr.266 nu putea face obiect al controlului constituționalității.

3. După cum rezultă din Hotărârea nr.266, Parlamentul a luat act de informația privind totalizarea rezultatelor votării, prezentată de Comisia specială de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, și a constatat că, în urma alegerilor ordinare din 16 decembrie 2011, Președintele Republicii Moldova nu a fost ales.

4. Potrivit DEX-ului, „a lua act” înseamnă a declara în mod formal că a luat cunoștință de ceva. Prin urmare, Hotărârea Parlamentului nr.266 nu conține norme de drept și nu produce efecte juridice, mai mult ca atât, hotărârea atestă o situație consumată.

5. Reieșind din dispozițiile art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.31 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(3), art.6 alin.(1) și alin.(2) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională examinează numai chestiuni ce țin de competența sa, **în exclusivitate probleme de drept**. Astfel, sînt supuse controlului constituționalității numai actele ce conțin norme de drept.

6. Norma de drept (juridică) este o regulă de conduită prescrisă, impersonală, repetabilă, expresie a puterii publice, a cărei respectare este obligatorie în raporturile dintre subiecții de drept și se aplică unei serii întregi de situații concrete.

7. Adoptarea legilor, hotărârilor și moțiunilor constituie atribuția de bază a Parlamentului (art.66 lit.a) din Constituție). Potrivit Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 „Privind actele legislative”, hotărârile Parlamentului sînt acte legislative subordonate legilor. Parlamentul poate adopta hotărâri cu caracter individual și alte hotărâri care nu conțin norme de drept.

Aprecierile politice date de Parlament nu fac domeniul jurisdicției constituționale.

8. Astfel, avînd în vedere că hotărîrea contestată nu conține norme de drept, iar obiectul sesizării nu este atribuit prin lege la domeniul controlului constituționalității, sesizarea nu putea fi admisă spre examinare.

9. Cu atît mai mult, cu cît considerațiile expuse în sesizare vizau doar circumstanțe de fapt, autorul sesizării neinvocînd în mod expres nici o normă din Hotărîrea Parlamentului nr.266 care ar putea contraveni prevederilor Constituției.

10. Nu era de competența Curții nici exercitarea controlului legitimității votării pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova la etapa respectivă. Potrivit art.79 alin.(1), art.135 alin.(1) lit.e) din Constituție și art.11 alin.(2) și (3) din Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, Curtea confirmă rezultatele **alegerii** Președintelui Republicii Moldova în baza hotărîrii Parlamentului prin care se constată că Președintele Republicii Moldova **este ales**, în baza informației privind totalizarea rezultatului votării, prezentată de Comisia specială.

11. Nici Constituția, nici Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui nu conțin reglementări care ar abilita Curtea Constituțională cu dreptul de validare sau invalidare a rezultatelor **alegerilor ordinare** pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, cu atît mai mult, nu este de competența Curții Constituționale examinarea constituționalității rezultatelor turului întîi de scrutin, care a finalizat cu nealegerea Președintelui.

12. În opinia mea, principiile și normele procedurale legale de exercitare a votului secret în cadrul alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 16 decembrie 2011 au fost respectate.

13. Este indiscutabil faptul că nu este posibilă derogarea de la caracterul secret al votului pentru alegerea Președintelui, deoarece acesta derivă dintr-o normă constituțională imperativă și este o condiție *sine qua non* pentru desfășurarea alegerilor Președintelui. În § 37 al hotărîrii Curtea subliniază că votul secret este o metodă electorală, prin care **se asigură** confidențialitatea opțiunii alegătorului, urmărindu-se scopul ca acesta să nu fie intimidat sau influențat. Aici aș sublinia diferența existentă între votul alegătorului în general și votul politic al deputatului în Parlament.

14. În dreptul constituțional secretul votului este interpretat ca un drept-garanție, ce are menirea de a asigura exprimarea liberă a opțiunii votantului. Faptul că unul din deputați a putut să voteze fără a răspunde solicitării de a face public votul exprimat dovedește că această prevedere a legii funcționează atunci cînd persoana dorește să se prevaleze de ea. Astfel, consider că demonstrarea buletinului de vot la ieșirea din cabina de vot nu este o încălcare a principiului votului secret, ci este o manifestare a voinței politice a deputatului.

15. În ședința plenară nu au fost aduse probe care ar demonstra că Președintele Republicii Moldova nu a fost ales în primul tur de scrutin pe

motivul că deputații au făcut public buletinul de vot după ieșirea din cabina de vot. Este de menționat că Președintele Republicii Moldova n-a fost ales, deoarece candidatul n-a întrunit numărul necesar de voturi.

16. Consider inacceptabile concluziile Curții expuse în § 47 al hotărârii, potrivit căroră „prin *amploarea lor*, încălcările au fost de natură să influențeze **decisiv** rezultatele finale ale alegerilor ordinare pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova”, deoarece nici procesul verbal al Comisiei speciale, nici Hotărârea Parlamentului nr.266 nu atestă astfel de circumstanțe. În ședința plenară, la fel, n-au fost aduse probe în acest sens. Prin urmare, această concluzie a Curții este eronată. În baza căror probe Curtea a ajuns la concluzia despre „*amploarea încălcărilor*,” din Hotărârea Curții nu rezultă acest lucru. La fel, nu este clar dacă divulgarea secretului votului de către un deputat va conduce la invalidarea alegerilor Președintelui Republicii Moldova.

17. În §46 al hotărârii Curtea a dat o interpretare cazuală a dispozițiilor art.78 din Constituție, subliniind că „**Această protecție se extinde de la primirea buletinului de vot până la plasarea acestuia în urna de vot sigilată, astfel încât opțiunea exprimată să nu poată fi identificată.**” În opinia mea, interpretarea dată de Curte la acest capitol nu a produs claritate în problema abordată.

18. Categorie nu sînt de acord cu decizia Curții de a declara drept neconstituțională Hotărârea Parlamentului nr.287 din 28 decembrie 2011 „Privind stabilirea datei alegerii repetate a Președintelui Republicii Moldova”.

În ședința plenară autorul sesizării nu a adus nici un argument de neconstituționalitate a hotărârii în cauză, n-a invocat nici un articol din Constituție care a fost încălcat la emiterea actului contestat.

Curtea Constituțională n-a argumentat neconstituționalitatea hotărârii în cauză, subliniind doar, în §52, că această hotărîre „implicit” urmează a fi declarată neconstituțională. Mai mult ca atît, Curtea a exercitat controlul constituționalității unui act nepublicat în Monitorul Oficial. În acest caz Curtea și-a arogat atribuții improprii.

19. Pentru considerentele expuse, reiterez că nu a existat nici un temei juridicțional pentru a exercita controlul constituționalității hotărîrilor Parlamentului nr.266 din 23 decembrie 2011 și nr.287 din 28 decembrie 2011.

Elena SAFALERU
Judecător al Curții Constituționale

12 ianuarie 2012